

LÉVRIGEUX ER BOBL
DOÉRIEUX ER BREZÉL

Embannet get er Homité " Avit er Vro "

ER GEH SERBÉD

PEGEN STANC E DENN ER BRUSSIANED

Ur sudard prussian e scriuë d'é ré :

« En déieu ketan é oemb ni aman, m'em es cleuet er hanon é tennin, n'em boé ket cleuet hoah ken stanc épad er brezél-man. A badér ér de vitin de zéc ér é oé bet tennet, ha ni gleué étre deu gant ha cant tenn ha hantér hant, bep minuten. Lénet mat : étre deu gant ha cant tenn ha hantér hant peb minuten, muioh eit bihañnoh. Canon-neu bras, bihan hag étre en deu é oé. Spontus ! Ha pe uéler er labour e hra obused ken stanc-sé dirac en tranchéieu, és é compren penaus er Russed, n'ellant ket derhel. »

Deu gant tenn peb minuten, kement-sé e saua deuzec cant tenn é corv un ér, seih mil tenn ha deu gant é corv huéh ér, étre padér ér de vitin ha dec ér. Lacamb avras seih mil tenn. Seih mil tenn én ur mitiniad én ur hornadic ag er brezél, pemp

lèù marsé. Hag ar du er Russed er brezél e zo hir deu pé dri hant lèù. Chonjet breman pesort yoheu obused e zo bet ret d'er Brussianed gobér avit dispign kement-sé banded mar bé ret.

Mes breman er Russed en des kementaral elté, ha muioh memb, marsé; rac er Brussianed e zo bet ret dehé lemél canonneu aman hacahont de gasénep d'er Serbed.

Ar un ofisér prussian lahet e zo bet caved ur lihér comanset, ha scriùet en doé arnehon : « Obused ha grenadeu russ, kement é reseuamb, ma ne ouyamb ket é pé léh cuhein. N'es chet mitra de laret ag er hanoneu russ.

CRIDED ER BRUSSIANNED

Chetu hoah un dra ha n'en dé ket ur sorhen nag ur geu, a zivout crided er Brussianed di-énor. Rac en dra-sen zo laret get er procureur ag er gér russ a Garcoff, hag er procureur-sé en des er hleuet get un ofisér russ Grégoér Kotik é hañù. Hennen laras e oé bet caset get un aral betag ur géric benac de sellet mar doé Prussianed drésé pé ne oé ket. P'ou doé tosteit d'er géric, guélet e hrezant huéh sudard russ é croug doh er gué, a-scour caer. Pemp anehé, e oé hoah ou dillad sudard dehé; en huéhvét e oé én nuah, ha tapenneu goèd e oé guélet ar é gorv èl gloéh ru. D'er hetan a viz Guenholon ag er blé puarzec é oé.

Er memb procureur en doé aterset eùé ur sudard russ réserviste hañuet Louchanovski. Hag hennen e laras penaus d'en deu a viz Gouél-Mikél er blé treménet, blé ketan er brezél, er Russed e oé bet ret dehé delézel ur géric, hag ind oeit tré ag ou zbranchéieu heb gellout memb casein geté er ré scoeit. Pe zas er Brussianed, e fautas agren d'er ré man gouyet get er geh ré-scoeit-sé coéheit étre ou dehorn, men e oé en arméieu russ. Er Russed ne vennas ket rescond. Oeit er Brussianed, neuzen, aveit ou lacat de gonz ha comanset trouhein ou bizied get er geh tud-sé dizihuen, er béz youd de getan. Er Russed e nahas ataù rescond. É uélet ne rescondehent ket, un ofisér prussian e gemennas neuzen torrein ou dehorn hag ou deu droed d'er ré vlesset-sé astennet ar er leur ha ken maheignet hoah. Hag èlsé e oé bet groeit aben. Unan doh er Russed ne oé ket bet aveit padein pèlloh ha ean varùas. Ean varùas lahet a neubeudigieu get lousan torfeterion er béd.

CRIDED ER BRUSSIANNED

Un eil-ofisér russ, hañet Ribakoff, en des scriùet é journaléu é vro ur lihér hir ar en drougeu en doé bet de andur a berh er Brussianed.

« Me zo bet keméret èl prizonner », é lar ean, « de greisnoz, get ur vanden Al-

lemaned em boé keméret én tioélded aveit ré doh er ré-ni. En ofisér alleman, heb laret gir, rac ne ouyé ket russec, merhat, e oulennas genein get é zehorn émen e oé er ré-ni. Me hras en hani ne oér ket, ha kentih un taol em es bet geton ar me fen, ken calet ma me goéhas. Ur sudard e zas neuzen d'ober goulenneu genein, hag èl ma rahuizen grons rescond, ean oeit ha trouheit ur fasad genein. En trenoz de vitin, uégent kilomètr, pemp lèù e hrezan-mé ar un dro get puar prizonnér aral, ha cherret e oemb bet hor pemp én un tiic. P'ou doé bet guélet ne larehemb ket tra guéh erbet na biken, ni oé bet tennet er méz ag en tiic, sudarded e bégas é nomb dré er pen, e blé-gas hor penneu-ni ardran, hag e scuillas én hor lagad clei un deur benac é oé geté én ur vouteillic hoarn. Kent pèl. get er lagad clei-sé, ne uélemb ket mui goal-sclér ; embèr, collet e oé d'emb er guéled get hor lagad clei ».

Chetu er péh e hra er Brussianed d'er ré e zo étré ou dehorn dizihuen-caer. Ha più e gredehé hoah laret é ma mal sinein er peuh geté heb gortoz ma veint flastret de vat ha castiet sterd èl m'é ma déliet ?

ER GEH SERBÈD

Collet ou des ou bro. Ret é bet dehé delézél ou bro kercouls èl er Veljed, hac é ma Prussianed, Autrichianed ha Bulgared é hoari ou

lon breman ér rouanteleh serb abéh. N'hor bes chet gellat monet de secour er Serbed.

Mes, mar dé collet doar Serbie, er Serbed n'en dint ket collet. Sovet ou des ou armé. Kendervi a hoèd d'er Russed é mant, hac, èl er Russed, goar ou des berpet. Tud difonn int. En amzér ne dal ket calzie a dra d'ou chonj. N'int ket presset èl omb-ni. Hiriù é ha fal en treu, é larant ? Ama, un dé de zont é vo guél. Gortamb en dé-sé get pasianted. Geté èl get er Russed, er Prussianed e glaské achiù er brezél én ur vataille vras. Rahuizet en des er Serbed. Laret e hrent : « mar bé get er Prussianed é vo collet en deùéh, n'hor bo ket achiùet geté ; donet e hreint éndro. Mes mar bé genemb-ni e, é vo collet, achiù e veemb ; n'hor bo ket mui armé erbet. Gortamb. Hamb pèlloh. Ne vo ket bataille meit a pe blijo genomb, pe veemb sur a ounid. » Ha ind paset er frontièrre, delézet ou bro agren, ha oeit de ziscuith é mañnéieu bras bro Albanie.

Azé é hortant en dé. Collet ou des tud, sur erhoalh, hac eleih a ganonneu. Mes fondet é bet érauc pèb tra delézet geté. « Canonneu aral hor bo get er Fransizion », é larant. Hac, avit péh e sell er sudarded, deu gant mil é mant hoah, rah er ré huellan. Ne fauté ket g'er jénéraled serb cas er ré huellan hoah d'en tan : goarnet ind bet avit en déieu de zont. Hac en deu gant mil sé, cant ha hantér hant mil aral, clanv. scoeit, pé fariet amaa hac ahont, e za a neubeudigeu d'ou havet ha d'ou hriùat.

Ardro de hantér hant mil dén ou des collet

enta. Ha n'é ket calz pe ouyér pegement a dud en des collet er réral. Prussianed, Autrichianed, Bulgared, Turked, estroh eit tri hant mil dén ou des collet étré-zé; hac ar en tri hant mil sé, be zo estroh eit tri uigent mil a ré lahet, lahet get er Serbed, get en Anglézed ha genemb-ni. Penaus enta ou des collet muioh a dud eidomb-ni? Rac ma tant d'en arsaill a vodadeu bras, a yoheu stanc èl bagadeu deved, revé stum er Prussianed. Elsé é tant de ben ag ou fennad, mes kir é cousta dehé.

NI, É SALONIQUE

Ni, péein e hramb breman hor sotoni, hac er geh Serbed e béa genemb. Rac ni é en des groeit ou maleur. Ar hor goal ni é. Sot é oemb. Fiein e hremb perpet é hennen pé é henneh. Er Serbed e laré d'emb: « Ne fiet ket ré, ha lausket ni d'obér. » Nann, é laremb. Pep tra e zeï de vat. Ni fié ataù ér Vulgared, hac én un taul chetu er Vulgared é tiscoein er sabren d'emb. Kentih er Serbed e laras: « Get er Prussianed dirac hag ér Vulgared ardran, ne vo ket moyand d'emb derhel. Lausket ni de fardein aben ar er Vulgared épad m'é mant hoah é tastum ou sudarded. Prest é omb hac ind n'en dint ket. Achiù e vo geté embér. » Nann, é laremb. Gortamb. N'é ket hoah brezél. Grèce e yeï d'hou sicour, pétremant ni. Ya, ur braù a sicour! Collet hor bes bro er réral ha lakei hon armé ni én arvar.

Rè hir amzér hor bes lakeit é seùèl ar en aud é Salonique. Grèce e laké hé fallan volonté de rein d'eïn er péh e fauté d'emb, drest peb tra en hent-hoarn. En Anglézed ne gasé ket tud erhoald; ès e oé guélet e oé ou chonj é léh aral. É uélet kement-sé, roué Grèce, breurec Guillaume, e laké er muian a vihiér e ellé barh én hor rodeu. Leskel e hré é armé tolpet étal d'hon hani ni, prest de saillal arnemb dré dran ha de drouhein d'emb en hent. Ha, pe vezé goulennet geton mar doé én é chonj gobér brezél d'emb, é guirioné, ne laré na ya, na nann. Elsé, hon armé-ni n'ellé ket monet érauc, get en aeun a vou trouhet doh er mor, pé ag ur fal dro benac èlsé. Neoah, comanset mat hor boé, hac é Rabrovo, Crivolac, Stroumitza, hac ar er stér Tserna, taulieu sterd hor boé reit d'er Vulgared. Coutant e oé hor sudarded, ha hoarhet e hrent ar goust er Vulgaret. « Guélet hor bes goah eit er ré-sé, » é larent. « Ni zeï de ben anché. » Sioah! n'hor bes chet gellet monet pèlloh.

GRÈCE E PLÉGEIN

Petra oé Grèce é sell gobér, ne vezé ket moyand gouyet. Er bobl e oé a du genemb, ya, mes er roué ne oé ket. Er lestri dan-vor prussian e gavé péh e fauté dehé é porheu mor Grèce. Espioñned prussian e labouré énep d'emb é Grèce èl ma plijé geté. Ha drest peb tra, tost, ré dost d'emb e chomé en armé grec, criùoh-criù. Caset oé bet de blénat en treu ur

Ministr franséz, en eutrou Denys Cochin, brudet bras é Grèce, hac ur ministr angléz, Kitchener, ur jénéral ker brudet èl Joffre. Chèr bras e oé bet groeit dehé d'ou degemér, get er bobl ha get er roué, ha nitra ne zé ar huellat.

Dré ziù uéh Frans hac Angleterre e ziscoas é comansent fachein. Pareit oé bet geté doh er lestri grec a dostat d'ou bro, ha goulennet é oé bet get Grèce rescond alkent ya pé nann. Ministred Frans ha Ministred Angleterre en em vodas é Calais de uélet petra gobér hac azé é lakezant e oé mal dehé conz criùoh ha labourat stertoh, ha drest peb tra em gleuet de labourat a unan. Kentih plégein e hras Grèce ha pelleit é bet en armé grec dohemb.

NI É TISTROEIN DE SALONIQUE

Mes devéhat un tammic e oé. Collet e oé er Serbie. Rah er Vulgared e zè arnomb. Un dé, saillal e hrezant arnemb. Unan é oemb énep puar. Neoah colleu bras é hrezamb dehé heb kilein. Mes get en Anglézed stertoh e oé bet en taul, ha diù linen tranchéieu é collezant. Mes ne oé ket collet en deùéh avit kement-sé. Ken kir en doé coustet d'er Vulgared, ma ne oent ket avit saillal hoah.

Neoah, p'en dé guir ne oé ket mui nitra d'ober é Serbie, guél e oé d'emb tostet éndro d'er mor hac en em gampen ar ur léh benac criùoh. Diés e oé, get er yoheu treu hor boé dastumet é Serbie, é sell èl ma oemb a vonet pèlloh, ha

get kement a Vulgared é clah ou zu de sañ-dein arnemb. Neuzen er van é oé bet groeit genemb a vonet pèlloh é Serbie, én ur atac er Vulgared. Er ré-man e gredas e oé guir-bater ha ne uélas ket pèlloh eit ou fri. Épad en amzér-sé, rah er yoheu treu e oé bet degaset ardran, heb leskér memb ur votél foén. Neuzen e oé bet laret d'hor réjimanteu ni donet éndro ar ou goar, ha fri er Vulgared e hiras, pe gomprenezant.

Hirat hoah e hras a oudé. Pe oemb é kilein, ur uéh, én ur flandren chomél e hras ardran deu réjimat franséz cuhet mat peb unan ar beb é du flandren. Etrézé é oé en hent. Donet e hras er Vulgared, heb predéri erbet. Meur a vil dohté e oé bet lesket de dostat elsé. En un taul, ur stracaden a bep tu, tenneu fuzill, tenneu mitrailleuse ha rah : téhein e hras er Vulgared èl loñned. Ur réjimat bulgar abéh e oé bet lahet, hac éleih a Vulgared aral geté. Er Fransizion e zas endro ar ou goar. « N'é ket ar en doar é kerhemb », laré un ofisér ; « ar gorveu bulgar, ne laran ket. »

PETRA E ZEGOÉHEI ?

Breman, petra é zegoéhei ? Merhat, ur brezél toulleu e vo hoah avidomb tro-ha-tro de Salonique, léh ma chomeemb de ortoz. Er Russet en des dastumet un armé vat de vonet ar er Vulgared d'ou hasti, mes n'é ket prest hoah, merhat. Neoah, trahoalh é bet g'er Brussianed

gouyet e oé un armé russ doh en em dolpat, ha kentih troeit kein ou des d'er Serbed de vonet d'arbennein en armé-sé, revé er péh é larér ataù. Merhat, pe dostei er Russed, Serbed, Fransizion, Anglézed hag Italianed e dostei eùé, ha déieu fal e gomansei avit er Brussianed. Mes éngorto, deit int de ben get ou chonj; deusto d'er Serbed bout fondet en hent-hoarn, er ponteu, en toulleu dan-vañné, er Brussianed en des gellet eañnein en treu éndro, casein secour ha darbar d'en Durked, ha cavet bouéd geté. Kent pèl, merhat, é vo cleuet conz anehé én Dardanelleu. A hendaral, revé er péh e larér, é mant é sell a gas er brezél én Asie, a dreuz d'er rouanteleh turc, betac Egypt ha canal Suez d'un tu, ha betac bro Inde d'en aral, ou deu broieu édan vili en Anglézed. Pe garezé er ré-man donet hemb marhatat de secour genemb de sovein Serbie ha de drouhein hent d'er Brussianed, n'ou dehé ket breman de zihéal dohté aman hac ahont. Ind e oé, e oé oeit ketan d'en Dardanelleu; ur lam ou des tapet azé. Get en aeun a dapout un aral, prédéri ou des bet de vonet é Serbie. Breman, é léh ur lam, doh tri ou des de zihéal. Fal é bout baù ha flaù ér brezél. Ret é kerhet hardéh.

MARTOLODED A FRANS E SERBIE

En déieu ketan, pe oé hoah er Brussianed é elah treuzein er stér vras Danube de zonet é Serbie, martoloded franséz e oé get er Serbed

én ur fort ar viùen en Danube. Rac ker bras é en Danube ma é hes lestri brezél autrichien é redec arnehi. Mes d'er lestri-sé ne vezé ket bou-rapl tam erbet balé ar er stér, rac er vartoloded franséz get ou hanonneu bras én ou fort e laké eañn, ha ne vanké ket liés. Neoah ur uéh, épad ma oé er hanonneu bras prussian é scopein arnomb ag en tu-ral d'er stér, er lestri vrezél autrichian e glascas donet eùé de dennein. Aben, oeit er vartoloded franséz ha tennet; un tenn ketan de vélet èl berpet pegen pèl e oé er lestr, hac en eil tenn eañn én é gaù-poudr. Dohtu, ean tarhet ha oeit d'er sol. En eil lestr e reseuas un obus ar é ziarauc, hac draillet oé bet é rod de sturiat merhat, rac kentih ean troeit ha discoeit é gosté d'er Fransizion. Er ré-man ne vancas ket: deu denn, ha d'er sol é has hoah henneh. Breman tro en drivet e oé, ha kentih un tenn en des bet ean eùé én é gosté. Fal vlaz é cavas d'er méren, hac aben ean troeit ha oeit d'er gér.

Mes en trenoz er Brussianed e fondas er fort d'é dro a ziafél, ha, draillet er hanonneu, er vartoloded n'en doé ket kin d'obér meit monet cuit. En obused e goéhé ar en hent. Treuzet ou des Serbie ar droed, a dreuz d'er mañnéieu hemb calz a vouéd. En taul dévéhan, tihet ou des en devéhan trein just pe oé étal monet érauc.

MERHED ER SERBED É VREZELAT

Ya, é ma merhed é vrezélat a du get ou zud é Serbie. Nitra guél de ziscoein penaus calon en des er vro-sé.

N'é ket er goarnemant serb en des saùet er merhed eùé; nann, deit int a galon vat. Ur voéz é, ur beizantéz distér, hag en des saùet ur réjimant merhed. Er voéz-sé en doé collet tad ha goaz guéharal ér brezéleu get en Durked, ha deusto dehi bout couhic erhoalh, pe uélas hé bro, tri blé zo, é seùél arré de vonet hoah énep d'en Durked, dastum e hras deu gant merh a volonté vat ha monet e hras geté de gavet er jénéraled serb. Degeméret é oent bet get joé ha fuzilleu hac ofiserion e oé bet reit dehé d'ou diskein. Kent pèl, deu vil é oent, peizantézed, madamed a gér ha duchentilézed vras, rah prest de rein ou buhé avit er vro, de vrezélat *betac er marù avit er liberté* èl m'ou devoé broudet ar ou bruchedeu. Ha n'en dé ket ur brezél heb kin e hrezant, mes puar : unan victorius énep d'en Durked, unan victorius énep d'er Vulgared, unan victorius er blé treménel énep d'en Autrichianed, hac er brezél malurus man énep d'er brussianed. Puar brezél é corv tri blé, ha hoah n'en dé ket achiù ! Ha keméret é bet ou bro abéh g'en anemiz, ha draillet peb tra ebarh, ha hoah ne blégant ket ! Penaus scuir e hrant d'er ré en em glem tal en tan é Breih-Izél !

UR BOBL É TÉHEIN

Un Italian hac en es guélet er Serbed é kilein dirac er Brussianed, e scriùé :

« Ur boble oé, ha nepas hemb kin un armé, e oé é kilein. A hed d'en hent pras fangee e gerhé ur vanden hir hir a ganonneu hag a girri obused. Ha peizanted ha sudarded mesc mesc. Aman, ahont, kirri a bep sort ha lan chouc a vugalé, a verhed, a dud couh, a ré glanv hag a ré scoeit, hac, a dauleu, bagadeu deved, pé seut, pé moh. Ar viùen en hent, ajadigeu ha bochadigeu keh beizanted é hortoz un toul benac ér stedad de gemér en hent ind eùé. Ha rah é kerhent d'er hreisté, de heuli er réral, heb gouyet kin de ven é hent.

« Truhéus e vezé guélet er ré scoeit. Lod anehé e oé bet groeit hoah ardro dehé. ha liénaj guen ou doé ar ou goulieu; neoah, ret é vezé dehé kerhet ar droed ataù, rac ne oé ket mui gravaheu. Lod aral e gerhé ou goulieu én noah, er goèd é tivér pé é séhein ar ou fas pé ou foulkil, rac n'ou doé ket bet cavet dén d'obér ardro dehé, pé hoah ne oé ket amzér.

« É Nisch, eil gér vras Serbie, cherret e oé en darn vuian doh er boutikeu, ha oeit érauc lod doh en dud. Reit é vezé geté argant heb sellet avit gellout téhein. Mil lur e oé bet reit ur uéh avit ur har, de vonet d'ur gér aral, ur véaj a zeu zé. E ru vrasan kér e vezé guélet hoah drapoieu lakeit en déieu ketan de salu-

dein er Fransizion hac en Anglezed pe zehent
èl ma larent, mes er Brussianed int, e zo
deit ».

ROUÉ ER SERBED

Couh bras é, roué er Serbed, ohpen dec ha
tri uigent, ha clanv. Neoah ne faut ket dehou
bout é léh aral eit get é armé.

Er blé treménet hoah, é miz kerdu, sovet en
des é vro. Fal e hé en treu get er Serbed. Doh
ou zu ind e oé en doé comanset er brezél. En
Autrichianed en doé saillet arnehé èl chas én
araj é clah ou distruj. Mes ker calonec e oé er
Serbed, m'ou doé pilet caer en Autrichianed,
dré ziù uéh, avit brasan souéh er ré-man.
Chonjet enta, ur rouanteleh hag en des neu-
beutoh a dud eit Beljique, é terhel pen d'ur
rouanteleh brasoh eit Frans, èl m'é ma bro
Autriche. Ur rouanteleh a huéh million a dud
é térhel pen d'ur rouanteleh a buar million ha
deu-uégent ! Biscoah kementaral ! Pilet dré ziù
uéh, Autrichianiz a griùas ou armé, hag e far-
das get muioh a arflèu eit biscoah ar er Ser-
bed. Er ré-man e rencas plégein.

Kilein e hrezant betag ur mañné bras e oé
pèlloh, Mañné Roudnic, ha chomél e hrezant
de ortoz en Autrichianed hoah ur uéh. Meit
goann mat é oent. Calon e zas dehé endro pe
uélezant bouledou ha peudr é ariù geté a Frans,
rac n'ou doé ket mui, n'ou doé ket kén. Mes ar
un dro get er peudr, ha doh en tu aral, chetu
er roué couh é tonet. Clan bras e oé, sammet

a zrouc muioh eit é lod get er guendr-réd. N'en
doé ket kin yehed eroalh de rén ha de vlei-
nein é vro, ha red é oé bet dehon leskér é vab
de gondou er brezél, Meit pe uélas é sudarded é
plégein ean zas neoah èl ma ellas.

Donet e hras é tueh é sudarded. Gouyet e
hra petra é er brezél, rac ér blé dec ha tri-
uigent, *ean en doé en em angajet é mesc er ré-
ni*, ha ean, mab de rouanné estrén, groeit en
doé brezél aveit er Frans, aveit nitra kin eit é
blijadur de ziscoein é garanté é kevér hor Bro.
Ha Frans e ras dehou er védalen vilitaire.

Ean basas é mesc é sudarded. Ean gonzas
dehé. Pe uélé unan digalon, ean lammé é
fuzillen geton. « Laret e zo é tes aeun », laré
yan. « Kerli ardran, neuzen. Ké de gavet ha
moéz hac ha pugalé. Me chomei mé aman d'ou
dihuen ha de zihuen ha vro. » Mont e hré én
tranchée. « Ni varùei ar un dro ahoél aveit er
vro », laré ean. Monet e hras de gavet ur réji-
mant en devoé téhet er uéh deùéhan, digam-
pennet élsé er linen, ha lakeit er réral de déh
eùé : er roué e yas barh er réjiment ; ean oeil
ha keméret en drapo, hag én ur droein kein
d'é sudardet méhekeit gober e hras er van a
vonet é unan-gaer d'en tan get drapo é vro,
p'endégair er réjiment n'en doé mui inour
eroalh de zerhel pen én emgann. Ha laret e
hré ataù d'é sudarded er péh en doé laret d'é
vinistred hag e laré dehou e oé rè glan anehon
de vonet é mesc é sudarded : « Mem buhé mé
ne dal ket calzie a dra. Prest caer é onn d'hé
rein ér brezél man aveit mem bro hag aveit

me mab. Coutant onn de verùél mar gell me marù secour de sov mem bro ».

Deu zé e hras èlsé. En drivet dé, ne oé ket mui tam é armé èl en déieu kent. Er hoazed-sé hesket, hesket, dihuiget, digalonneit, e fardas én tan get ur gred neùé. Méh ou doé bet dirac ou roué, ha gouyet e hrent e oé chomet hennéh azé, ardran dehé, azéet ar er mañné é sellet dohté de uélet petra é hrehent, p'en dé guir ré goann ha rè clan e oé de vrézélat é unan é pen dohté. Hag er Serbed e yas d'en emgann get kement a araj ma lakezant en Autrichianed beb eil pen, én tu garinep hag én tu gin, ma en ou ambrougezant éndro d'ou bro, ha ma soéhezant er béd holl.

Er uéh-man, clanvoh hoah eit arlañné, glahar en des bet hoah e nélet é vro didan treid en anemiz. Mes er uéh man, ne oé ket temalasion erbet d'obér d'é bobl. Ne oé ket ar hé goal e oé fal en treu. Hac avit rein calon d'é bobl de vrézélat éneb d'arméieu brasoh ha didruhé, lacat e hras bannein ur lihér é péhani é laré : « Merùél e hrein get mem bro mar bé ret dehi merùél. Nann, ne chomein ket biù ar hé lerh. » Ha monet e hras d'en tan én é auto. Degoeit tal en tan, crapein e hras ar varh, harpet get deu sudard, hac, é guél d'en ol, clanv èl ma oé, tennein e hras é sabren ér méz, ha get é gonzeu ha get é vréh, ean hré er guellan e ellé de rein calon d'é ré. Mes kent pé, hesket, coéhél e hras vagañnet.

Ur uéh aral é ma bet guélet én tranchéieu, ur fuzillen én é zorn. Mes er marù ne vennas

ket anehon. Hac er Serbed e gilás. Dont e hrezant èlsé beta maréz bras Cossovo, é léh ma varùas hoah ur roué serb én amzér baset é tihuen é vro énep d'en Durked. Hac un herradic rah en dud é Europe e gredé e vehé bet hoah er uéh-man anséet arestein en anemiz é Cossovo. « Chomél e hrein aman », emé er roué, « chomél e hrein ar linen en tan. Merùél e hrein aman, mar collamb. » Mes guél é bet d'er jénéraled serb gortoz hoah ha kilein pèlloh. Glaharet bras er roué e gilás ean eùé, hag ar varh, treuzein e hras er mañnéieu get mil poén. Chomet é bet un dé hantér hemb tam bouéd. Gortoz e hra en ér, ean eùé. Collet é é vro, mes pas de vat. Sovet é é armé. Espéramb é ellei ér blé-man za sovein é vro hoah ur uéh. N'en des chet nitra achiù. Er roué couh en des er homprenet, pétremant ne vehé ket bet chomet biù.

UNANNENEU DOH EN TORFETEU prussian é Serbie.

Én ur gér vihan, Ducica, lahet é bet rah en dud d'er Brussianed, goazed, moézi, bugalé. Sellerion e laré penaus er Brussianed e lahé hemb gouyet forh caer perac hac èl tud collet ou spered dehé. É Yplana, ur gér aral, maheignet blaoabus ou des huéh moéz ha seih a vulgaré, ha mont e hrezant memb betac discrohennein er horveu lahet-sé. É Selevné, ur gér aral, rah en dud e zo bet lahet. É Palanca, ur

gér aral, deuzec dén couh clan ha dinerh e zo bet tennet dré gri doh ou ziér, caset pé douget ar leurhé-kér ha fuzillet dirac en ol. Er selle-
rion e oé tud car d'er ré fuzillet ha rannein e hré er galon doh ou hleuet é crial arlerh er fuzilladen. É Sopot, ur gér aral, er sudarded prussian e fardas én tiér, deusto ma ne oé ket sudard serb erbet abarh ; hag er voserion-sé e lahas tud couh, moézi ha bugalé a dauleu bayonnette. En tangoal é lakezant arlerh barh en tiér, ha peb Serb e glaské téhel, lahet e vezé. É Lozovic, ur gér aral, tri belec e oé bet tennet dré gri doh en autér ha fuzillet ar marhadléh.

Evèl just, er Brussianed e laré e oé en dud didrouz-sé en devoé tennet ketan arnehé doh ou ziér. Mes geu-caer é, rac penneu bras er Serbed en doé laret d'er ré e chomé nepas goarn armeu geté. Hag ahendaral er Serbed en des guélet hoah én ou bro labour spontus, eahus, en Autrichianed er gouyan paset, ha gouyet e hrent e oé chom didrouz er guellan d'obér. Mes ur Prussian hac en des hoant de lahein ne sell ket ken pih-sé.

YEINION É SERBIE

É déieu ketan miz Kerdu (pé miz en Avent), yein blaoah e oé en amzér é Serbie. Get ré clanv er Fransizion, bouteilladeu deur tuem lakeit én ou guéléieu d'en noz, sclaset é oent en treno. En uieu a darhé get er yeinder, ha rèùein e hré guen en uieu poeh, ar er pladeu,

Scornein e hré en ancr de scriù ér fichedeu. Én un tachad, ne oér ket pèl deu gant mètr doh en anemiz, ha neoah er jénéral e gavas geton e oé rè yein alkent en amzér de vonet d'emgann ha de gombatal. Marsé chonj é hues, tud a Vreih-lzél, ag er yeinion e oé bet deu ouyan e zo é miz genvér : ama, seih cuéh yeinoh e vezé é Serbie, ha hoah get er spinahen luem e oé, laret vehé bet forh és dec cuéh. Ha caletoh e oé d'er sudarded hoah nepas gellout seùél tan, rac ne oé ket coet na tra d'obér tan tro-ha-tro. Én tranchéieu franséz, caset e vezé guin tuem d'er sudarded tèr guéh en dé. Neoah meur a unan a dapas drouc ha rèù, ha ret e vezé d'en ol en em sterdein, en em vahein unan doh en aral én tranchéieu strih, èl deved. Ne dal ket er boén laret e vezé ur sord get er Vulgared ha ne glaskent ket eùé saillal arnomb.

BULGARED FALHED G'ER FRANSIZION

Bataille Stroumitza é oé bet, é miz du. Glaù bras ha puill e oé, hac èl m'é ma torgenec er vro, er goahieu, creskeit, foenùeit én un taul, e fardé a bep tu ér flandrenneu.

Er Vulgared, goudé bout tennet un herradic get canonneu ponnér, e zas d'en arsaill. Puar réjimat é oent, hani dihoallerion er roué én ou mesc. Revé custum ou amieu prussian, donet e hrent a vagadeu stanc, a vodadeu don. Ér pèn dohté é kerhé taulerion grenadeu ha bandenneu forbañned ag er vro.

Er Fransizion, ne larezant nitra. Trouz erbet ne hrent. Tenn erbet ne oé bet lesket. Tostat e hré en arsaillerion. Breman chetu ma ind pèl cant mètr.

Ur stracaden spontus, neuzen, e oé bet én un taul. Doh ou zranchéieu, rah er Fransizion e denné. Ha rah er rencadeu arauc doh en arsaillerion e goché èl foén dan er falh. Er Vulgared e chomas un tammic én arvar.

Er hanonneu franséz d'ou zro, e gomansas lennein stanc ha stanc, hac ar un dro geté er stréuerézed bouledeu fuzill, pé mar caret guél, er *mitrailleuse*. Un tammic collet ou spered dehé, er Vulgared neoah e glascas fardein rah én ur yoh ar greiz er linen franséz, ha lod mat dohté e zas de ben a saillein barh hon tranchéieu-ni. Mes neuzen e zas arnehé chasseured en Afrique, hac er ré-zé e zas de ben a gas er Vulgared éndro a dauleu gleanic ha bayonette, épad ma tremené adrest d'ou fenneu obused franséz ha prussian, (rac canonneu prussian e zo get er Vulgared), mes er ré franséz er ré stancoh. Hac embér lahet e oé bet agren en deùéhan bagad ag er Vulgared, troieu pèmb cant, en doé fardet barh hon tranchéieu. Er réral, en darn vuian, e oé bet dalhet pèl get er hanonneu hac er stréuerézed bouledeu.

Ne oé ket hoah achiù avité. Én un taul er jénéral franséz e lacas rah hor linen ni de saillal ér méz ag en tranchéieu ha de fardein ar er Vulgared. Er ré-man e zo mat ger er bayonette, e vé laret; neoah, revé Américaned en des guélet, ne oent ket avit er zouaved fran-

séz. Ha kent pèl e oé mal bras achap de bep Bulgar e fauté dehon sov é vuhé. Er Fransizion e geméras en tranchéieu bulgar, get er Vulgared scoeit e oé abarh, ha nivér bras a fuzilleu hac a gartoucheu. Caset oé bet en armé vulgar érauc, pèlloh ér manné, hag er Fransizion e zegasas ou hanonneu tostoh de dennein ar Stroumitza, kér bulgar.

Er Vulgared e garezé trouhein en hent hoarn ar zoar Serbie, mes caset é oent bet éndro d'ou bro, ha ni ar ou lerh. Sioah ! fal volonté er Grèce e baras dohomb a vonet pèlloh.

TORFETEU ER LESTRI DAN-VOR PRUSSIAN

Guillaume e scriùé d'é vreurec Constantin, roué Grèce :

« Gaust de berac ne saillet ket hui ar er Fransizion hac ar en Anglézed é Salonique ?

— N'ellan ket, e eilgurias Constantin. Mem bro e zo ur vro audeu hac énézenni. Groñnet é get er môr, hac Anglézed ha Fransizion e zo mistr ar vòr. Mar groan brezél dehé, ind e fondei me forheu môr a denneu canon, hac e gemerei me énézenni, ne veint ket pèl; ha ind e barrei doh er bouet hac er gleu-doar de zonet d'emb. Kentih èl ma veet hui, Guillaume, mestr ar vòr, me saùei a du genoh ».

Heb dalé, Guillaume en des caset lestri dan vòr ér môr Méditerranée, ha comanset ou des er ré-sé get ou labour. Grèce, é cub, e ré dehé pèh e fauté dehé. Ha ind comanset solein lestri

dizihuen. Drapo turc, pé autrichian, pé prussian, é lakent, revé ou chonj, de lacat de gredein ne vezé ket er memb ré e hrè rah er labour. Mes anaùet ind bet kent pèl. Ha doh er labour eùé ne vezé ket moyand dizanaùet er mecherour. Cleuet kentoh : ur uéh goudé bout bet solet er lestr *Calvados*, er lestr dan-vôr e uélas e oé oeit er puar-uégent dén e oé abarh ar ur plancheris ar zeur. Kentih er lestr dan-vôr en em lacas de droein buanan ma ellé tro ha tro d'er plancheris ; seùél e hré èlsé er môr é goumenneu bras, ha beuet e oé bet er ré e oé ar er plancheris. Seih heb kin, doh puar-uégent, e zo bet sovet, goudé bout bet chomet padér ér arnuigent ér môr. Goal glanv é oent, foenùet dehé ou diùhar.

Ur lah aral e zo bet hani tud er lestr italian *Ancona*. Ne oé ket ur lestr-vrezél ; ur lestr tud e oé. Estroh eit pemp cant a dud e oé ebarh, italianiz é cuitat ou bro de vonet d'en Dunisie. En *Ancona*, pe uélas er lestr dan vor, e glascas téhein, mes buanoh e yé en aral. En *Ancona* e arestas, ha solet oé bet kentih get un darheréz réderéz tennet get er lestr dan-vôr. En dud e glascas achap é bagigeu, mes tennein e hras hoah er lestr dan vôr arnehé get é ganon. Lahet e oé bet elsé ur voéz, ur goaz ha deu a vugalé. Tri hant a dud e varùé beuet. Ardrou de gant ha hantér hant heb kin e chomé de ortoz secour. Coutant, er lestr dan-vôr e yas pèlloh. Un drapo autrichian e oé arnehou.

Fransizion e zerédas doh Bizerte, rac gellet en doé en *Ancona* ou gerùèl g'en télégraf di-

neud, ha sovet e oé bet deu gant a dud meit tregont. Ardrou de dri hant ha tregont enta e oé bet beuet ; én ou mesc, uégent ag Amérique. Er uéh-man Amérique e fachas hac e oulennas get Autriche castiein er vartoloded laherion, pétremant brezél e saùehé.

ER RUSSED É OUNID

Obused erhoalh en des breman er Russed, ha cartoucheu eùé. Erauc, n'ou doé ket meit ou fuzillenneu de rescond d'er hannoneu prussian. Breman ou des kementaral èlté. Ar bep bouest cartoucheu russ breman, scrivet é bet get er gobérerion : « N'amerhet ket kin hou cartoucheu. » Ha guél azé dehé ha goah azé d'er Brussianed.

Er ré-man e vehé bet coutant de vonet pèlloh hoah, ha de getan de gemér kériou Duinsk ha Riga, de gavet ur linen sonn, linen er stér Duina, d'obér tranchéieu de basein er gouyan. Hac ur porh-môr bras é Riga, unan èl Brest, hac ur gér pinùic. Kemér Riga e vehé bet un taul caer, èl kemér Calais pé Toulon. Mes n'ou des chet tihet. Caer ou des bet asé treuzein stér Duina ha boutein er Russed pèlloh, ind é bet, e zo bet boutet ardran. Beuet é bet éleih dohté ér stér, ha tud Riga, pemp lèù heb kin doh en tan, e chomé ar er ponteu de sellet doh corveu marù er Brussianed ér stér Duina é vonet d'er môr get réd en deur a dreuz kér.

Doh pen aral er linen, doh tu er hreisté, un

taul sterd ou des bet hoah, ha ret é bet dehé kilein. Elsé guél é ha en treu get er Russed. Pe plijo geté, pe vo deit en amzér gaer, lacat e hreint er Brusianed heb eil pen.

LESTRI PRUSSIAN SOLET

Solet é bet muioh a lestri vrezél prussian eit doh hor ré-ni. Bep miz, pé gozic, solet e vé unan benac, hac unan ag er ré-vas, rac ne dal ket er boén konz ag er ré vihan. El-sé bihañneit mat en des nivér er lestri bras prussian, épad ma oé Angleterre é obér puarzec a ré neüé, ré vrasan er béd, ré griüan eué.

En déieu man cleuet e hrér hoah é ma bet solet er lestr prussian *Bremen* ér môr Baltic. Credein e hrér é ma get lestri dan-vôr é ma bet solet. Eleih a gorveu e vé cavet a hed en aud é bro-Danemarc.

Goulennet hor bes get en dud pegen liés e vehé er guellan d'emb gobér lévrigeu. « De betra gobér breman ré liés » ? e laras en dud d'emb, « Er brezel n'ha ket calz érauc. Abad miziadeu ne chanja ket en treu. Elsé ne dal ket d'hou lévrice donet ré liés. Ne hret ket unan neüé meit a pe vo un dra benac de laret. Amerhet hou argant épad ma cousca er brezel. Més kentih él ma tikunei, kentih él ma vo un taul bras benac, deit aben, ur ueh, diu ueh, mar bé ret, bep sul mar caret, keheit él ma pado en taul bras ».

Elsé e hreemb. Kentih él ma tegoci un dra benac a bouéz, un arsaill él hani Champagne é mis guenholon, pé guel hoah, ni zeí. Aben er sul arlerh, mar gellamb, pé ahoel en eil sul arlerh d'en hiran, lakeit e vo é guerh genemb doéreiou fresc ag er brezel.

ER HOMITÉ.